

PM 2013:30 RII (Dnr 001-1864/2012)

**Svenskt genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE)
Remiss från Miljödepartementet**

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Svenskt genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE)” hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Miljödepartementet har remitterat en promemoria om implementering av det nya så kallade WEEE- direktivet i svensk lagstiftning. Det nya WEEE-direktivet, Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE), ställer nya krav på medlemsstaterna och berörda aktörer. De nya kraven kommer huvudsakligen att genomföras på förordnings- eller föreskriftsnivå. För detta ändamål behöver dock nya bemyndiganden införas i miljöbalken (MB).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden. Trafikkontoret har inkommit med ett kontorsyttrande då remisstidens längd inte medger tid för nämndbehandling.

Stadsledningskontoret anser generellt att insatser för att minska mängden farligt avfall som hamnar fel i insamlingssystemet är av godo och bedömer att promemorians förslag kan bidra till detta.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det behöver tydliggöras vem och vad som avgör vad som utgör ett tillräckligt bra insamlingssystem.

Trafikkontoret anser att det är viktigt att kommuner och andra aktörer ges möjlighet att lämna synpunkter på de föreskrifter som senare kommer att meddelas eftersom det är först när bemyndiganden tas i anspråk som de kan ge konsekvenser.

Mina synpunkter

Hantering och omhändertagande av elavfall ligger inom producentansvaret och är inte primärt en kommunal angelägenhet. Förslagen i promemorian berör i första hand

förändringar och skärpningar av producentansvaret. Kommunernas ansvar i denna fråga handlar huvudsakligen om tillsynsutövning, vilken inte bedöms förändras i och med förslaget.

EU-direktivet utgör ramen för hur bemyndigandena ska utformas. Bemyndigandena i sig medför inga konsekvenser, de infaller först när bemyndigandet tas i anspråk. Därför är det viktigt att berörda myndigheter, kommuner och andra aktörer ges möjlighet att lämna synpunkter på de föreskrifter som senare kommer att meddelas med stöd av bemyndigandena.

När det gäller förslaget om lagändring kring samråd som Naturvårdsverket skriver om i remissversionen så ifrågasätter vi detta förslag då det inte nämns i det nya direktivet från EU. Jag ställer mig också tveksam till förslaget om tvingande regler för kommunerna om att testning för att förbereda el-avfall för återanvändning av el-avfall ska ske på kommunernas återvinningscentraler. Detta är olämpligt både av ekonomiska, praktiska och arbetsmiljömässiga skäl. Däremot är jag positiv till ett ökat samarbete med producenterna i dessa frågor.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Svenskt genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE)” hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 13 februari 2013

ULLA HAMILTON

Bilaga

Svenskt genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta att som svar på remissen anföra följande.

Att förebygga uppkomst av elavfall, öka den andel som repareras och materialåtervinna innehållet i produkterna på ett effektivt sätt är en stor utmaning. Avfallshierarkin bör lyftas fram i 15 kap miljöbalken så att den tydliggörs. Det behöver bli tydligare vem och vad som ska avgöra vad som utgör ett tillräckligt bra insamlingssystem. En bestämmelse om förhandsgodkända insamlingssystem i enlighet med förslaget i Avfallsutredningens betänkande ”Mot det hållbara samhället – resurseffektiv avfallshantering” bör införas. Regelverket bör utformas så att nya produktslag automatiskt omfattas av producentansvar.

Dagens hantering av elavfall behöver förändras om målet att återanvända och förbereda avfall för återanvändning ska bli verklighet. De stora mängder elavfall som samlas in hanteras

ofta ovarsamt och företagen som förbehandlar elavfall sorterar inte ut produkter eller komponenter för återanvändning. Stockholms stad bör utveckla en ny typ av återvinningscentraler, s.k. kretsloppsparker, där inlämnade produkter ska kunna repareras och säljas.

Elektroniken idag är liten och integrerad och tekniken utvecklas snabbt vilket hela tiden skapar efterfrågan på nya produkter. Det är mycket viktigt att producenterna tillverkar och tillhandahåller produkter som är lätta att återvinna, vilket bör återspeglas i en ny portalparagraf i förordningen om producentansvar.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Miljödepartementet har remitterat en promemoria om implementering av det nya så kallade WEEE- direktivet i svensk lagstiftning. Det nya WEEE-direktivet, Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE), ställer nya krav på medlemsstaterna och berörda aktörer. De nya kraven kommer huvudsakligen att genomföras på förordnings- eller föreskriftsnivå. För detta ändamål behöver dock nya bemyndiganden införas i miljöbalken (MB).

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafik- och renhållningsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Trafikkontoret har inkommit med ett kontorsyttrande på remissen då remisstiden inte medger att ärendet nämndbehandlas.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Hantering och omhändertagande av elavfall faller inom ramen för producentansvaret och är inte primärt en kommunal angelägenhet, även om en enskild kommun kan vara engagerad i insamlingsmomentet. Producentansvaret fungerar i Sverige och Europa på så sätt att producenterna organiserar sig i gemensamma producentansvarsbolag, som kostnadsfritt för hushållen tar hand om insamling och återvinning. Kommunens huvudsakliga ansvar härrör sig därmed till tillsynsutövningen, en utövning som stadsledningskontoret inte bedömer kommer få några förändrade förutsättningar jämfört med idag.

Förslagen i promemorian berör i första hand förändringar och skärpningar av producentansvaret. Stadsledningskontoret anser generellt att insatser för att minska mängden farligt avfall som hamnar fel i insamlingssystemen är av godo och bedömer därmed att promemorians förslag kan bidra till detta. Ett antal förslag har dock bäring på kommunerna, som har en betydande roll som anordnare av sammanhängande avfallssystem.

Stadsledningskontoret identifierar tre artiklar som innebär delvis nya förutsättningar. Enligt artikel 5.1 och 5.2a ska medlemsstaterna se till att elavfall som samlas in som kommunalt avfall minimeras och att det inrättas insamlingssystem för elavfall från privathushåll. En förutsättning för detta är ett fungerande samarbete mellan producenter och kommuner. I promemorian föreslås därför att kommunerna åläggs en skyldighet att delta i samråd. Stadsledningskontoret uppfattar inte förslaget som ett dramatiskt ändrat arbetssätt jämfört med idag utan stödjer initiativet som bör ses som en ökad möjlighet till samarbete och utbyte. Stockholm stad har redan idag god kunskap om vilka insamlingssystem som står till medborgarnas förfogande genom producentansvaret och denna information är lättillgänglig via stadens hemsida eller annan kontakt med staden.

Artikel 6.2 anger att ”optimala villkor för förberedelse för återanvändning ska möjliggöras genom insamling och transport”. Redan på insamlingsplatserna ska el- och elektronikskrot som ska förberedas för återanvändning samlas in separat. Vidare kan medlemsstaten verka för att personal från återanvändningsbranschen beviljas tillträde till dessa insamlingsplatser. Stadsledningskontoret är i grunden positiv till ett ökat samarbete mellan materialbolagen och staden. Att ha branschfolk på plats torde kunna förbättra insamlingssystemet och höja kvaliteten på det återanvända materialet.

I artikel 14.2 och 5 anges plikten att informera om elektriska produkters miljöfarlighet,

märkning och tillgängliga insamlingssystem bör flyttas från kommunerna och istället anses som en naturlig del av producentansvaret. Stadsledningskontoret delar denna bedömning. Även om förslaget inte hindrar att staden fortsättningsvis tillhandahåller information om produkter så anser stadsledningskontoret att det är tillfyllest ur kommunens hänseende att informera om tillgängliga insamlingssystem.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen från Miljödepartementet besvarad med vad som anförs i tjänsteutlåtandet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 5 februari 2013 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 21 januari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen har inga synpunkter på Naturvårdsverkets slutsatser beträffande områden för nya bemyndiganden eller på att bemyndiganden är den enda lagändring som behövs. Det är ju, precis som Naturvårdsverket skriver, EU-direktivet som utgör ramen för hur bemyndigandena ska utformas och bemyndigandena i sig medför inga konsekvenser. Det är först när bemyndigandet tas i anspråk som det kan få konsekvenser. Därför är det viktigt att berörda myndigheter, kommuner och andra aktörer ges möjlighet att lämna synpunkter på de föreskrifter som senare kommer att meddelas med stöd av bemyndigandena. Inför det arbetet vill dock förvaltningen framföra följande:

När det gäller kommunernas skyldighet att delta i samråd om insamlingssystemet så skulle man också kunna tänka sig en skyldighet för producenterna att inbjuda till samråd. Det behöver också bli tydligare vem och vad som avgör vad som utgör ett tillräckligt bra insamlingssystem. En bestämmelse om förhandsgodkända insamlingssystem är välkommen. Förslaget på förhandsgodkända insamlingssystem framfördes i Avfallsutredningens betänkande ”Mot det hållbara samhället – resurseffektiv avfallshantering” och förvaltningen ansåg även då att det var bra, vilket nämnden i den delen instämde i. När det gäller alternativ 1 eller 2 i formuleringen av 7a § anser miljöförvaltningen att det torde vara bättre att hänvisa till 6 § så att alla produktslag med producentansvar omfattas även då nya tillförs.

Det ligger naturligtvis en stor och svår utmaning i att förebygga mängden elavfall, öka andelen som repareras och materialåtervinna produkterna på ett effektivt sätt. Möjligen behöver avfallshierarkin lyftas fram i 15 kap miljöbalken så att den tydliggörs. I Avfallsutredningens betänkande föreslås att avfallshierarkin skrivs in i 15 kap 1 § miljöbalken.

Miljöförvaltningen kan se att det behövs förändringar i dagens sätt att hantera elavfall om målet att återanvända och förbereda avfall för återanvändning ska bli verklighet. De stora mängder elavfall som samlas in hanteras idag oftast ovarsamt vilket gör att de olika produkterna blir svåra att återanvända eller reparera när de väl lämnats till insamlingsledet. Miljöförvaltningens erfarenhet är att inte heller företag som förbehandlar elavfall i dagsläget sorterar ut produkter eller komponenter för återanvändning, dels för att materialet är trasigt och dels för att efterfrågan saknas. Så länge det är dyrare att reparera än att köpa nytt är risken stor att återanvändningsbranschen för elprodukter förblir av blygsam omfattning.

Elektronik är till viss del också en produktgrupp som av naturliga skäl kan vara svår att återanvända p.g.a. att tillverkningen har automatiserats och den mesta elektroniken idag är liten och integrerad. Dessutom utvecklas tekniken snabbt vilket hela tiden skapar en efterfrå-

gan efter nya produkter. Därför delar miljöförvaltningen Naturvårdsverkets uppfattning att det är mycket viktigt att producenterna tillverkar och tillhandahåller produkter som är lätta att återvinna, vilket gärna får återspeglas i en ny portalparagraf i förordningen om producentansvar.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 januari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Generella synpunkter

Trafikkontoret anser att Naturvårdsverkets genomgång av artiklarna är svår att tyda och därmed svårt att fullt ut kunna göra en analys av beskrivningen alternativt förslaget.

EU-direktivet utgör ramen för hur bemyndigandena ska utformas och bemyndigandena i sig medför inga konsekvenser. Det är först när bemyndigandet tas i anspråk som det kan få konsekvenser. Därför är det viktigt att berörda myndigheter, kommuner och andra aktörer ges möjlighet att lämna synpunkter på de föreskrifter som senare kommer att meddelas med stöd av bemyndigandena.

Naturvårdsverkets förslag på genomförande på förordnings- och föreskriftsnivå kommer att remitteras vid senare tillfälle.

Specifika synpunkter

Artikel 5.2

Trafikkontoret avvisar Naturvårdsverkets förslag på lagändring. Det finns inget i artikel 5.2 som reglerar krav på samråd. Samrådsförfarandet regleras redan i förordningen om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter (2005:209) § 23-25.

Artikel 5.3

Trafikkontoret har inga synpunkter.

Artikel 6.2

Trafikkontoret välkomnar tydliga föreskrifter på hur andelen el-avfall som bortskaffas minskar och återanvändningen ökar. Trafikkontoret avvisar dock Naturvårdsverkets förslag på att ge representanter för återanvändningsbranschen tillträde till insamlingsplatser i syfte att förbereda insamlat avfall för återanvändning.

En stor del av det el-avfall som samlas in i Stockholm och Sverige lämnas på kommunernas ÅVC:er (jmf insamlingsplats ovan). En tvingande lagstiftning för kommunerna om att testning för att förbereda el-avfall för återanvändning av el-avfall ska ske på kommunernas ÅVC:er är olämpligt både av ekonomiska, praktiska och arbetsmiljömässiga skäl. Om fysiskt möjligt bör kommuner på ÅVC:er kunna samla in fungerande/mindre defekta el-produkter för att möjliggöra en ökning av återanvändning av externa aktörer, detta kommer dock inte vara möjligt på alla platser. Kontroll av produkter bör företrädesvis ske hos producenterna efter det har lämnat kommunernas insamlingsplats.

Artikel 17

Trafikkontoret har inga synpunkter.